

Overpostbud Hans Bøttker

Vejen Bykro

I relation til historien om Vejen Bykro nævner Karen M. Steno Hans Bøttker, som var gift med "Musse

bykro". Overpostbud Hans Bøttker var en ganske speciel personlighed i Vejen. Det er ham, jeg i det følgende vil koncentrere mig om at beskrive. Mit bekendtskab med post Bøttker stammer fra 1955-58, hvor jeg som klinikassistent var ansat hos tandlæge Sv. O. Nyvad, Nørregade 6 i Vejen.

Hans Bøttker var født på Sommersted mark 1901 i et lille stråttækt hus. Hans far var overpostpakmester, ansat ved "Kleinbanen" som gik til Skodborg. Hans Bøttker gik i tysk skole, hvor man skrev gotisk skrift. Helt indtil Bøttker døde kunne han faktisk alle salmevers på tysk!

Som 14 årig ansat som telegrafbud, d.v.s. at han i al slags vejr gik ud til folk og afleverede telegrammer. F.eks. gik han engang til Over Jersdal ca 15-16 km, han gik på svellerne. Da han så skulle hjem igen holdt toget på Over Jersdal station, og det skulle til Sommersted. Så gik Bøttker hen til toget til togføreren, som han kendte og sagde: "goddag herr togfører Pedersen, må jeg have lov at køre med til Sommersted?" Hvorpå togfører Pedersen svarede: "Du får penge for at gå!" Så kørte toget, og Hans gik de 15-16 km med vind og regn lige imod sig, tilbage til Sommersted.

Da Genforeningen kom i 1920 havde Hans samlet 1600 Reichsmark. Han gik til banken for at få dem vekslet. Fik at vide, at de var intet værd mere. Han kunne få en seddel, der stod 10 milliarder på.

Det satte et blivende præg på Hans, at man som stor knægt kunne spare så mange penge sammen, og at de så overhovedet intet var værd!

I 1928 blev Bøttker tvangsforflyttet til Vejen, da man manglede et postbud i Vejen. Hans kone Marie serverede på et hotel i Haderslev. Hun var jo så datter fra Bykroen i Vejen. Så hun kom jo "ligesom hjem". Hans havde en Nimbus motorcykel, den model der hed Nimbus kakkelovnsrør. Hans var meget glad for den, men måtte bytte den med en barnevogn, da deres datter Kirsten blev født 1927. Hans troede han senere kunne købe en anden motorcykel - det blev dog aldrig til noget. De flyttede til Vejen, boede den første tid på Vejen plovfabrik (Conrad Møllers plads) i Søndergade. Senere flyttede de til Ø. Alle, hvor sønnen Egon blev født. 1931 byggede de hus på Mindevej (det første hus efter Apoteket) Der boede de til 1952.

1951 overtog fru Bøttker Vejen bykro efter hendes far P.J. Pedersens død. Så skulle postbud Bøttker til også at være kroejer. Kollegerne ved postvæsnet drillede Bøttker lidt i den anledning. Når de talte politik sagde Bøttker altid: "det er sgu ligegyldigt hvad I kalder det - der skal bare altid være brød til de fattige!" Så sagde kollegerne: "Nå Hans, nu er du jo blevet kromand, hvad så med brød til de fattige?" Så svarede Hans lige så tørt, at ja, nu er det vin og brød! Det var i det hele taget kendetegnet for postbud Bøttker, at han aldrig manglede svar på tiltale og altid med en lun - og til tider meget rammende bemærkning. Der var jo skiftende postmestre ansat på Posthuset, nogen mere afholdt end andre. Engang stod postmester Frederiksen og kiggede på postbud Bøttker og hjalp ham lidt med at sortere post til rummene.

Postmesteren sagde til Bøttker: "De siger ikke ret meget postbud Bøttker - er De altid så stille?" Hvertil Bøttker svarede, at det da virkeligt kom an på omgivelserne!

For øvrigt i forbindelse med at Hans Bøttker gift med i daglig tale kaldet Musse "Bykro", skulle være medejer af bykroen, blev der sendt forespørgsel til Generaldirektoratet for Postvæsnet vedr. om det kunne forenes at være overpostbud og samtidig medejer af kro. Svar tilbage, at det så man ikke noget til hindring for, såfremt overpostbudet ikke deltog i den daglige drift af kroen.

Postbudene mødte altid tidligt, skulle tage imod ved togene, der kom ved 5 og 6 tiden om morgenen. Så kørte de fra stationen med trækvogne, de var vel ca. 2½ m lange, hjul med jernringe, godt belæsset gennem viadukten hen til posthuset med al posten, hvorefter den blev sorteret, og postbudene startede ud fra posthuset kl. 8 på deres ruter.

Postbud Bøttker, overpostbud af 1. rang, havde ruten "byen 1", d.v.s. rød post. (Landpostbudene havde sort uniform).

Bøttker havde en kæmpe taske foran på cyklen, tillige med cykeltasker bag på siden af cyklen, godt læsset, trækkende med cyklen ned gennem Nørregade, hvor han de lige nr. og kom således også til Nørregade 6, hvor postbud Bøttker altid kom fløjtende (julemelodier om sommeren) og omvendt. Når han gik fløjtede han altid "dengang jeg drog af sted). Han sagde aldrig goddag eller farvel, men havde altid en frisk bemærkning til vi unge piger, der altid blev i godt humør af mødet med postbud Bøttker. Han fortsatte hele vejen til på højre side af Nørregade. På venstre side af Nørregade, ulige numre, gik postbud Pedersen (bror til Musse "bykro") så de 2 overpostbude var svogre, gik på hver side af Nørregade, og det var ikke fri for, at de drillede hinanden noget undervejs på deres rute.

Postbud Bøttker havde et lille "depot" på renseriet Ekspres på hjørnet af Nørregade og Grunnetsgade. Han fortsatte så ned til efter Vejen kirke. Derefter til højre til alle gaderne øst for Nørregade, Grunnetsgade, Rosengade, Østergade o.s.v. Hvis han skyndte sig kunne han nogen gange nå hjem til bykroen ved ca. 11.30 tiden, hvor han så f.eks. kunne nå at skrælle kartofler, inden han skulle at "aflevere" på posthuset kl. 13. Dengang var jobbet ikke bare lige at aflevere post. Nogen steder skulle han have tid til en kop kaffe, andre steder skulle han måske hjælpe en ældre med at læse et postkort Han krævede også penge op, der skulle videreekspederes på posthuset.

Overpostbud Bøttker opnåede den sjældne begivenhed at få 50 års jubilæum indenfor postvæsnet, og i den anledning fik han 1 måneds løn i gave. For øvrigt er der på museet for Post-og telegrafvæsnet, Købmagergade i København, billede og beskrivelse af overpostbud Bøttker i anledning af 50 års jubilæet. Der blev naturligvis også holdt en stor fest i anledning af jubilæet, og det gik ikke stille af! Der var rigelige mængder af både vådt og tørt til gæsterne!

I 1960 kom sønnen Egon hjem og var således inspektør på bykroen i den tid, som kroen var i familiens eje. Egons kone, Judith, hvalp også til i fritiden på kroen med at servere og nogen gange i køkkenet også. Musse og Hans' datter Kirsten var også en stor hjælp. Hun var gift med slagtermester Peter Knudsen i Søndergade. Han døde desværre som 55 årig, og efter den tid arbejdede Kirsten faktisk på fuld tid på bykroen.

Overpostbud Hans Bøttker blev efter 50 års jubilæet pensioneret fra postvæsnet og deltog således nu på fuld tid som kromand.

Hans Bøttker havde altid været A-menneske, og de fleste servitricer mødte først kl. 11. Krostuen åbnede kl.

7, så Bøttker lavede morgencomplet til gæsterne, og det gik ikke stille af, Bøttker havde altid en masse historier han skulle fortælle. Far og søn arbejdede for øvrigt godt sammen på kroen der om formiddagen. Musse stod aldrig op før kl. 10-10.30. Til gengæld var hun "sidste mand" om aftenen, til kroen lukkede omkring kl. 23. Derefter skulle pengeskassen gøres op, og så - til sent på natten kunne Musse godt lide at spille en arm tyvekægt.

Til kroen hørte også på den modsatte side af landevejen mod nord en dyrehave "mini zoo" der havde mange forskellige dyr, der alle blev passet af familien, som var rigtige dyrevenner. Der var mange besøgene til dyrehaven, som var et populært sted at besøge.

I 1984 blev kroen solgt, men derom meget i Karen M. Stenos beretning om kroen.

Musse og Hans Bøttker flyttede til et hus i Grunnetgade. Hans døde i 1986 og Musse i 1988.

Som kilde til denne fortælling har jeg taget klip fra familien Bøttkers scrapbog samt været på hyggeligt besøg hos Judith og Egon Bøttker til en god snak. Judith og Egon bor stadig på Christiansborg skydecenter, hvor der er et vidunderligt naturområde, hvor Egon til stadighed driver Danmarks og Europas største og mest velrenommerede jagtbueskytteklub- og skole.

December 2012.

Bertha Christiansen